

Dejan R. Popovic, dipl. inz.
Beograd, Stevana Sremca 18

REPUBLICKA AGENCIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE
Sanja Vukcevic Vajs
Aleksandar Utjesinovic
Beograd, Visnjiceva 8

Predmet: Mišljenje o nacrtu *Pravilnika o obimu i sadržaju osnovnog skupa iznajmljenih linija*

V e z a : Javne konsultacije o nacrtu *Pravilnika o obimu i sadržaju osnovnog skupa iznajmljenih linija*
(internet strana RATEL-a
od 7.7.2011)

Postovane kolege,

Odredbe clana 69 (o obavezi pružanja osnovnog skupa iznajmljenih linija) Zakona o elektronskim komunikacijama (ZEK) preuzete su iz clana 18. Direktive o univerzalnom servisu (2002/22/EC). Medjutim, clan 18. ove direktive brisan je Direktivom 2009/136/EC, uz sturo objasnjenje dato u tacki (19) uvodnog dela. Stoga su odredbe clana 69. ZEK-a i ovog pravilnika nepotrebne. Na zalost svih nas, Ministarstvo koje je pripremalo nacrt ZEK-a previdelo je ovu cinjenicu. Zato ovaj pravilnik izgleda nema proritet. Ali, nista strasno. Prvim izmenama i dopunama ZEK-a moze se ukinuti njegov clan 69.

Ukoliko odgovorni sluzbenici i nadlezni funkcioneri za pripremanje i donosenje ovog pravilnika ipak nadju da je on neophodan, onda u ovaj pravilnik treba preuzeti sto doslednije i Prilog VII (o uslovima za osnovni skup iznajmljenih linija) clanu 18. Direktive o univerzalnom servisu (2002/22/EC) i uslove iz Direktive 92/44/EC, ukljucujuci narocito i definiciju "*linije*", kao i "*iznajmljene linije*" (iz ove stare direktive, jer iste nema u clanu 4. ZEK-a).

Dodatno misljenje o nacrtu ovog pravilnika dostavicu vam, mozda, naknadno.

Iskreno,
Dejan Popovic

Beograd, 7. jul 2011.

Dejan R. Popovic, dipl. inz.
Beograd, Stevana Sremca 18

REPUBLICKA AGENCIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE
Sanja Vukcevic Vajs
Aleksandar Utjesinovic
Beograd, Visnjiceva 8

Predmet: Dodatno mišljenje o nacrtu *Pravilnika o obimu i sadržaju osnovnog skupa iznajmljenih linija*

V e z e : - Javne konsultacije o nacrtu *Pravilnika o obimu i sadržaju osnovnog skupa iznajmljenih linija* (internet strana RATEL-a od 7.7.2011);

- Nacrt Pravilnika

(http://www.ratel.rs/upload/documents/javne_rasprave/Pravilnik_o_osnovnom_skupu_iznajmljeni_h_linija/Nacrt%20Pravilnika%20o%20osnovnom%20skupu%20iznajmljenih%20linija.pdf);

- Direktiva 92/44/EC

(<http://ec.europa.eu/archives/ISPO/infosoc/legreg/docs/9244ecrev.html>).

Postovane kolege,

1. Pod izrazom "*zakupljena linija*" u smislu clana 4. tacka 31. starog, nevazeceg Zakona o telekomunikacija podrazumevala se nekomutirana *telekomunikaciona linija* izmedju završnih tacaka javne fiksne telekomunikacione mreže koja ne ukljucuje komutaciju kontrolisanu od strane korisnika (vidi http://www.ratel.rs/regulativa/definicija_pojmova.45.html?l=z).

Napomena - Da li je bolji stari izraz "*zakupljena linija*" ili nov izraz "*iznajmljenja linija*" - pitanje je za dobrog lingvistu i/ili ekonomistu. Cini mi se da nije postojao jak razlog za ovu sluzbenu terminolosku promenu. Paradoksalna cinjenica je da se u clanu 69. stav 1. Zakona o elektronskim komunikacijama (ZEK) i cl. 4. do 7. nacrta ovog pravilnika i dalje upotrebljava stara rec "*zakup*".

Definicija iz Zakona o telrkomunikacijama neznatno se razlikuje od definicije iz Direktiva 92/44/EC. Ona na engleskom jeziku glasi:

"leased lines" shall mean the telecommunications facilities which provide for transparent transmission capacity between network termination points and which do not include on-demand switching (switching functions which the user can control as part of the leased line provision).

Napomena - Pojam "*linija*" ili "*telekomunikaciona linija*" mogao bi da se definise kao na pocetku Sekcije 214. [47 U.S.C. 214] americkog Zakona o komunikacijama ili Sekcije 3. tacka 26. namackog Zakona o telekomunikacijama (TKG). Te definicije na engleskom jeziku glase:

"line" means any channel of communications established by the use of appropriate equipment, other than a channal of communications established by the interconnection of two or more existing channels;

"telecommunications lines" means underground or overhead telecommunications cable plant, including the associated swiching and distribution equipment, poles and supports, cable chamber and ducts.

(Licno dajem prednost nemackoj definiciji, jer u njoj nema problematicnog izraza "*komunikacioni kanal*").

2. U nacrtu ovog pravilnika upotrebljava se izraz "*komunikacioni signal*". Posto je signal fizicka pojava (npr. elektromagnetski ili akusticki talas) kod koje se jedna ili vise karakteristika mogu menjati, i posto se u ovom slucaju radi o (elektronskim) komunikacijama, mislim da u nacrtu ovog pravilnika nije potrebno rec "signal" posebno kvalifikovati kao "komunikacioni", a narocito ne u tautoloskoj konstrukciji "prenos komunikacionog signala", jer komunikacija se u sustini shvata kao prenos informacija (signala).

3. Clanom 69. stav 2. ZEK-a ovlascuje se Agencija da blize propise obim i sadrzaj osnovnog skupa iznajmljenih linija. Sta se podrazumeva pod "obimom", sta pod "sadrzajem", a sta pod "osnovnim" skupom iznajmljenih linija - to se ne kaze ni u ZEK-u niti "blize" eksplicitno (istim imenom) propisuje u nacrtu ovog pravilnika.

Po mom misljenju i tumacenju **Direktive 92/44/EC**, narocito njenog **clana 7**, obim pruzanja osnovnog skupa iznajmljenih linija odnosi se u stvari na najmanji skup **tipova iznajmljenih linija**, a sadrzaj osnovnog skupa iznajmljenih linija - na **tehnicke karakteristike** tog najmanjeg skupa iznajmljenih linija. Ovo misljenje potkrepljujem prilozima II i III pomenutoj direktivi.

ANEX II

DEFINITION OF A MINIMUM SET OF LEASED LINES WITH HARMONISED TECHNICAL CHARACTERISTICS, IN ACCORDANCE WITH ARTICLE 7

	Technical characteristics	
Leased line type	Interface presentation specifications	Connection characteristics and performance specifications
Ordinary quality voice bandwidth analogue	2 wire ⁽¹⁾ (2) - ETS 300 448 ⁽³⁾ or 4 wire ⁽²⁾ - ETS 300 451 ⁽⁴⁾	2 wire - ETS 300 448 ⁽³⁾ 4 wire - ETS 300 451 ⁽⁴⁾
Special quality voice bandwidth analogue	2 wire ⁽¹⁾ ETS 300 449 ⁽⁵⁾ or 4 wire ⁽²⁾ ETS 300 452 ⁽⁶⁾	2 wire - ETS 300 449 ⁽⁵⁾ 4 wire - ETS 300 452 ⁽⁶⁾
64 kbit/s digital ⁽⁷⁾	ETS 300 288 ETS 300 288/A1 ⁽⁸⁾	ETS 300 289
2048 kbit/s digital unstructured ⁽⁹⁾	ETS 300 418	ETS 300 247

		ETS 300 247/A1
2048 kbit/s digital structured ⁽¹⁰⁾	ETS 300 418 ⁽¹¹⁾	ETS 300 419 ⁽¹²⁾

ANNEX III

DEFINITION OF LEASED LINES THE PROVISION OF WHICH IS TO BE ENCOURAGED IN ACCORDANCE WITH ARTICLE 7(2a)

Leased line type	Technical characteristics	
	Interface presentation specifications	Connection characteristics and performance specifications
34 368 kbit/s digital structured	ETS 300 686 ^(*)	ETS 300 687 ^(*)
34 368 kbit/s digital unstructured	ETS 300 686 ^(*)	ETS 300 687 ^(*)
139 264 kbit/s digital structured	ETS 300 686 ^(*)	ETS 300 688 ^(*)
139 264 kbit/s digital unstructured	ETS 300 686 ^(*)	ETS 300 688 ^(*)
155 Mbit/s digital (STM-1) ^(**)	based on ITU-T G.708	based on ITU-T G.708

4. Iako se prema poslednjim direktivama EU vise ne predvidja regulatorno upravljanje nad operatorima sa znacajnom trzisnom snagom (tj. dominantnim položajem), odnosno regulatorno upravljanje nad najmanjim skupom (tipova) iznajmljenih linija, uveren sam da se bezbednost i integritet elektronskih mreza i usluga, kao i tajnost (informacija) elektronskih komunikacija, (ne)zakonito presretanje (intercepcija) i zadržavanje podataka i informacija (cl. 124. do 130. ZEK-a) moze obezbediti samo koriscenjem iznajmljnih linija.

Clan 18. Direktive o univerzalnom servisu je brisan verovatno zato sto pojam "iznajmljene linije" nema smisla u (javnom) Internetu i (javnim) mrezama sledece generacije, pa moze da koci njihov dalji razvoj. To je razlog i za eventualno odustajanje od nacрта ovog pravilnika.

Iskreno,
Dejan Popovic

Beograd, 11. juli 2011.